

Povestea

albumului aniversar

“O istorie ilustrată a Șantierului Naval”

consacrat celebrării a 125 de ani de excelență

Această “poveste” a fost prezentată de subsemnatul la întrunirea nr. 68 din 6 sept. 2018 a Colocviilor Constructorilor de Nave ce a avut loc în sala Senatului a Universității “Dunărea de Jos” din Galați. Am considerat necesar să scriu povestea albumului din dorința de a o împărtăși și celor care nu au fost prezenți la întrunirea mai sus menționată, precum și cu scopul de a aduce unele precizări pe care, în mod cert, le-am omis atunci.

Deși prețuiesc nespus de mult acest album, cu părere de rău trebuie să mărturisesc că ideea acestei lucrări nu îmi aparține. Inițial am aflat despre posibilitatea elaborării unui album în luna martie 2018 de la dna Corina Tuchilă, comunicator în cadrul Șantierului Naval Damen Galați. Cu o perspectivă conturată doar în linii mari, doamna îl contactase deja pe dl inginer șef Vasile Lăcătuș încă de la începutul anului. Se pare că ideea dnei Corina și/sau a altor persoane din șantier a fost inspirată de albumul realizat de Sidex Galați la aniversarea celor 50 de ani de la înființare. Cred că dâșii, văzând acest album, au hotărât: “noi, cei care am trăit peste un veac de istorie aici pe malurile Dunării, trebuie să arătăm istoria noastră tuturor!!!” De aici și până la alcătuirea albumului de fotografii au mai rămas de făcut doar câțiva pași ... cei descriși în continuare.

Pornind de la premiza că o fotografie vorbește mult mai bine decât miile de cuvinte, am preferat realizarea unui album care să adune între copertile sale imagini ale unor momente unice din istoria șantierului în schimbul unei monografii sau a unei istorii a construcțiilor navale la Galați. De altfel, nici timpul nu ne-ar fi permis realizarea unei astfel de lucrări. Când imaginea este susținută de “amănunte” semnificative, istoria capătă contururi tot mai clare. Acestea fiind spuse, vă voi împărtăși acum episoadele principale ale creării albumului.

În primul rând doresc să subliniez faptul că realizarea acestui album a fost posibilă, în principal, datorită subiectelor prezentate și dezbătute cu profesionalism în cadrul Colocviilor Constructorilor de Nave (CCN), subiecte incluse în Caietele CCN. Dincolo de acest profesionalism se simte și pasiunea care a fost mereu o latură ce a susținut efortul zilnic și care nu a dispărut odată cu retragerea specialiștilor din spațiul creației sau al producției. Nu pot să nu aduc și aici un omagiu dlui **dr. ing. Gelu Kahu** care, plecând de la motto-ul “*Oameni și Fapte*”, a inițiat la începutul anului 2011 aceste colocvii, a căror “flacăra” avem datoria să o menținem aprinsă și să o încredințăm celor care ne vor urma în acest demers.

Este importantă accentuarea faptului că temele legate de istoria și dezvoltarea șantierului gălățean au fost prezentate, dezbătute și completate într-o manieră bine argumentată și cu deosebit profesionalism de către numeroși ingineri. Fiecare dintre ei a participat efectiv și a fost martor nemijlocit la dezvoltarea șantierului, la realizarea unor nave de noutate absolută pentru industria navală românească precum și la introducerea unor noi tehnologii.

Dintre toți acești specialiști care au participat la întrunirile colocviilor, doresc să enumăr doar câteva dintre cele mai marcante personalități: *Gelu Kahu* (director tehnic al șantierului, director general al ICEPRONAV, director general al Centralei Navale),

Vasile Lăcătuș (inginer șef concepție - șantier), *Anton Praisler* (director general șantiere navale), *Ioan Călina* (director tehnic - șantier), *Nicolae Mărgărint* (director tehnic al Centralei Navale), *Ștefan Petresc* (director economic al Centralei Navale), *Silvia Panaite* (inginer radio șantier/ICEPRONAV), *Vasile Novac* (șef serv. Plan/Prețuri - șantier), *Lorand Fazecaș* (șef secție Mecanic Șef - șantier), *Constantin Drăgănescu* (șef serv. Programare/Urmărire - șantier), *Mihăiță Arușcuței* (director Fabrică Armare - șantier), *Victor Dobrea* (director Producție - șantier), *Olguța Gomboș* (șef serv. Proiectare - șantier), *Doru Gaibăr* (director tehnic - șantier), *Stelian Popescu* (inginer serv. Pregătirea Fabricației - șantier), *Radu Moțoc* (inginer mecanic probe - șantier), *Ovidiu Bejan* (director proiecte - șantier), *Marian Negoită* (director proiecte - șantier), *Laurențiu Rugină* (șef proiect - șantier) s.a.

Dr. ing. Gelu Kahu la întâlnirile CCN

Ing. Anton Praisler, decanul de vârstă al CCN, primind diploma de excelență

“Veteranii” CCN-ului – ing. I. Călina, ing. L. Fazecaș, ing. A. Praisler

Ing. Vasile Lăcătuș prezentând istoria șantierului la CCN

Pe lângă cei menționați mai sus, împătimiți de istoria locală și pasionați colecționari de fotografii, Costel Gheorghiu și Tudose Tatu au adăugat în cadrul CCN, "coloratura" prezentărilor, printr-o serie de informații inedite.

Temele respective au făcut subiectul celor șapte numere ale faimoaselor Caiete ale CCN (ISSN 2286 - 2005), publicații de a căror realizare s-a ocupat în totalitate dna Silvia Panaite, inginer care a lucrat la începutul carierei sale la șantier și apoi la ICEPRONAV. În afară de partea organizatorică a CCN-urilor, dna ing. Silvia Panaite a îndeplinit cu succes rolul de redactor al caietelor, a scris numeroase articole tematice și a consemnat cronicile întâlnirilor, făcând dovada unui remarcabil talent publicistic.

Caietele CCN – baza informațiilor despre istoria șantierului

Ing. Silvia Panaite
redactorul caietelor și coordonator al CCN

Revenind la firul poveștii, dl Vasile Lăcătuș primise deja de la dna Corina o serie de fotografii, urmând a identifica și a selecta pe cele mai potrivite pentru includerea în viitorul album. În același timp, dl Lăcătuș începuse să scrie istoria șantierului, pornind de la subiectele dezvoltate în cadrul colocviilor.

La începutul capitolului "Scurt istoric" mi-am susținut raționamentul ce a stat la baza considerării anului 1893 drept an al înființării șantierului. Această dată a fost stabilită în 1973 cu ocazia apariției cărții "Șantierul Naval Galați pe treptele timpului - 80 de ani 1893-1973". Destul de recent, pe baza documentărilor făcute de unii colegi, anul 1893 începe să fie pus la îndoială în mod argumentat. La întâlnirile CNN s-a comentat și dezbătut îndelung acest reper temporal, reieșind că existența/istoria șantierului trebuie să fie mult mai veche.

În cadrul acestei scurte istorii a șantierului, eu am scris partea referitoare la perioada parcursă după privatizare, fiind participant/martor direct la evoluția șantierului și la transformările sale. De fapt, inițial, am avut de gând să contribui la album numai cu această parte a relatării istoriei. Mai târziu, văzând dificultățile cu care se confrunta echipa atât în obținerea de fotografii cât și a unor informații de la șantier precum și problemele care pot apărea la digitalizarea lor, mi-am dat seama că realizarea albumului ar putea deveni o “poveste fără sfârșit”. În aceste condiții mi-am asumat în totalitate partea “imagistică” a albumului.

Este bine de subliniat că, de la bun început, atât dl Lăcătuș cât și subsemnatul, am știut că tot ceea ce ne asumasem să facem este o muncă fără recompensă material-financiară, șantierul având doar obligația de a suporta costurile editării și tipăririi. De altfel, albumul nu este supus comercializării, urmând a fi oferit în dar foștilor și actualilor angajați ai șantierului, colaboratorilor șantierului precum și personalităților orașului.

După punerea de acord cu dl Lăcătuș asupra istoricului, adică după finalizarea primei etape, am realizat că “ținta” stabilită inițial de șantier de a face un album în cca 50 de pagini (după modelul SIDEX) nu poate fi respectată și astfel am hotărât să fac un album cât mai cuprinzător, care să reflecte cei 125 de ani de tradiție. Așa s-a ajuns în final la peste 200 de pagini de prezentare.

În această privință, am găsit sprijinul total al directorului general al șantierului, dl Rino Brugge, care a înțeles importanța evenimentului, atât pentru șantier cât mai ales pentru gălățeni.

De asemenea, dl Rino Brugge l-a contactat pe dl Kommer Damen, obținând acceptul acestuia de a scrie “Cuvântul înainte”, gest ce subliniază considerația Grupului Damen față de eveniment.

Rino Brugge – director general al Șantierului Naval Damen Galați

Având finalizată partea “Scurt istoric”, am trecut la schițarea cuprinsului, organizând și grupând fotografiile pe perioade și subiecte, în așa fel încât să rezulte evoluția șantierului strâns legată atât de istoria țării cât și de cea a orașului.

Am apelat la foarte mulți gălățeni, cei mai mulți dintre ei oameni care au lucrat în șantier, pentru a obține fotografii realizate înainte de 1989 și chiar înainte de cel de-al doilea război mondial. Unii au fost foarte receptivi și mi-au arătat fotografii extraordinar de interesante, fascinante chiar.

Trebuie să-l menționez pe dl Nicolae Mărgărint, care a pus la dispoziție fotografii din colecția personală însoțite de date complete ale navelor livrate în special în perioada recentă, până în 1999.

De asemenea, dl Ilie Negrea mi-a pus la dispoziție colecția de poze ce a stat la baza realizării cărții omagiale “Șantierul Naval Galați pe treptele timpului - 80 de ani 1893-1973”. Această colecție conține o serie de fotografii și informații nepublicate la vremea respectivă (1973), din cauza cenzurii politico-ideologice. Documente de valoare considerabilă, unele fotografii și-au găsit abia acum locul cuvenit în album.

Trebuie să vă spun că, atunci când mă așteptam cel mai puțin, am descoperit în colecțiile personale puse la dispoziție unele fotografii de-a dreptul unice.

De exemplu, nea Mitică Olteanu (maistru mecanică - CTC) are o fotografie (inclusă în album) cu câțiva muncitori care pregătesc pe dană motorul principal de la cargoul GALAȚI, înainte de introducerea în navă.

Dl Radu Moțoc are diapozitive unice (unul este deja inclus în album) din timpul probelor de mare ale unei nave de 7.500 tdw proiect nr. 386 - ICEPRONAV.

Dl. Costică Miron (dispecer de navă) a pus la dispoziție o serie de fotografii mărimea 18x24, de o calitate extraordinară (de asemenea, parte din ele incluse în album).

Nu am crezut că partea “imagistică” a albumului (în special organizarea pe perioade și subiecte, colectarea fotografiilor, digitalizarea lor, încadrarea pe pagină într-un anumit format, alegerea/decizia ca unele fotografii să fie mai mari sau altele mai mici etc.) va însemna o muncă atât de laborioasă. Digitalizarea atât a fotografiilor cât și a diapozitivelor (majoritatea format 6cm x 6cm!) s-a realizat în general prin fotografiere și mai puțin prin scanare. Mărturisesc că dacă aș fi știut de la început volumul de muncă pe care urma să-l depun, reticența unor foști colegi de a furniza informații necesare (poate explicată prin lipsa de timp generată de obligațiile zilnice profesionale din șantier) precum și dificultatea obținerii de informații cu care aveam să mă confrunt, probabil că nu m-aș fi “înhămat” la așa ceva. Totuși, realizând faptul că altcineva din șantier nu ar fi avut timpul necesar și poate disponibilitatea pentru elaborarea lucrării, fiind în același timp “prins” de frumusețea și importanța proiectului, am hotărât că trebuie să continui ceea ce începusem, iar “creșterea” albumului pe măsură ce lucram, mă mobiliza.

Selectarea “pieselor” s-a bazat pe principiul neincluzerii de portrete ale unor persoane care au contribuit la istoria șantierului (directori, ingineri șefi, șefi de secții), așa cum mi s-a sugerat. Cred că aș fi ajuns în “sajul” cărții publicate în 1973, care a comis unele nedreptăți prin prezentarea îndeosebi a personalului de conducere și a *decorațiilor* regimului. Totuși, trebuia să găsesc o formă de recunoaștere a celor care au avut “un cuvânt de spus” în istoria șantierului. Așa mi-a venit ideea de a alcătui o listă a numelor și astfel s-a născut partea care deschide albumul, intitulată “*istoria înseamnă oameni*”. Ca o excepție de la principiul de mai sus, mi-am permis să expun doar fotografiile cu persoane din timpul vizitelor Majestaților Lor, Regele MIHAI I al României și Regina ANA, precum și din timpul vizitei Altețelor Lor Regale, Principesa Margareta și Principele Radu.

Pentru a fi înțeleasă **corect** această listă, redau mai jos principiile ce i-au stat la bază:

- Lista se citește la nivelul rândului, trecându-se de la o pagina pe alta, ca și cum ar fi o singură pagină A3 și nu două pagini A4; astfel se evită posibilitatea de interpretare a separării noastre pe cele două pagini, noi toți fiind marea familie de navalști;
- Separate prin puncte de suspensie, numele sunt grupate cronologic astfel:
 - Fondatorul Gh. Fernic;
 - Câțiva dintre primii angajați ai șantierului;
 - Profesorii profesorilor noștri de la Facultate (întemeitorii învățământului naval la Galați – unii proveniți din marină, dar cu studii de construcții navale la Genua/Italia – ex: prof. N. Pârâianu, prof. C. Năstase, prof. I. Dinu s.a.);
 - Profesorii noștri (prof. Nicolae Beșchia, prof. Liviu Stoicescu, prof. Ovid Popovici, prof. V. Ceangă s.a.);
 - Membrii fondatori ai ICEPRONAV care, de fapt, inițial au fost angajați ai șantierului și apoi transferați la ICEPRONAV;
 - Foști angajați și actuali angajați ai șantierului (muncitori, șefi de echipă, maiștri, șefi de atelier, șefi de secție, ingineri șefi, directori) menționați **aleatoriu**, indiferent de poziția ocupată, aratând astfel că toți facem parte dintr-o **mare familie**, fiecare contribuind la istoria și renumele șantierului pe măsura pregătirii sale, dar cu aceeași dăruire;
 - Lista este încheiată de echipa actuală de conducere care preia ștafeta, aratând că viitorul șantierului este pe “mâini bune”.

Veți găsi câteva situații unde nu am avut numele complet, dar din dorința de a nu-i omite, am preferat să adaug la numele persoanei, atelierul unde a lucrat, cu scopul identificării. Lista conține cca 1000 de persoane. Așa cum am menționat și în album (la sfârșitul capitolului “Scurt Istoric”): “*Istoria șantierului nu ar fi fost posibilă fără oamenii săi. Deși lista din deschidere menționează doar câteva nume, cei care au contribuit la înfăptuirea ei sunt mult mai mulți*”. **Cu această ocazie doresc să îmi fie iertată omiterea unora dintre ei, care desigur merită deplina noastră recunoștință. Acest fapt este motivat atât de lipsa de spațiu cât mai ales de lipsa de informații.**

În secțiunea “Mulțumiri” am menționat și pe cei care au fost dispuși să furnizeze nume ale unor persoane ce merită a fi trecute în album.

Cronologic, în elaborarea albumului, nu trebuie omis momentul în care echipa a inclus-o, în luna iunie 2018, pe dna Iuliana Dobrea-Brugge (fiica directorului de producție Victor Dobrea), având funcția de Head Market Intel la șantierul naval militar “Schelde Naval Shipbuilding” din grupul Damen. Dânsa a avut ideea strălucită de a organiza o expoziție aniversară pe aceeași temă plecând de la informațiile și prezentările din albumul în curs de finalizare. Inspirația dnei Iuliana a venit după vizitarea unei expoziții similare organizate în Olanda.

Dna Iuliana a fost ajutată de o tânără absolventă de studii economice (Alina Ghica – fiica dnei Nicoleta Ghica / jurist al șantierului) și de un student (Răzvan Bălan - fiul dnei Cici Bălan – secretara directorului tehnic al șantierului). Tinerii membri ai echipei s-au oferit voluntar și au avut un aport substanțial la organizarea expoziției.

Din momentul în care s-a început organizarea expoziției, atât realizarea ei cât și a albumului au “mers mână în mână”.

Așa se explică de ce am inclus în această poveste o serie de imagini de la sine grăitoare și despre expoziție. Cele două evenimente s-au întrepătruns și s-au susținut reciproc: albumul a constituit scheletul expoziției iar expoziția a făcut cunoscut albumul.

Contribuția dnei Iuliana Dobrea-Brugge fost decisivă în sensul dobândirii a numeroase informații și documente de la Biblioteca “V. A. Urechia”, de la Muzeul Național al Marinei Române din Constanța, de la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Galați, materiale care au dus la desăvârșirea și completarea albumului.

Trebuie să recunosc faptul că “suflul” tineresc al Iulianei m-a mobilizat în așa fel încât am reușit să ajung la nivelul “gata de tipar” al albumului până la 15 august (Sf. Maria / ziua Marinei și a constructorilor navali). Astfel, cu ocazia inaugurării expoziției la 01 septembrie, am reușit să celebrăm și lansarea albumului.

În aceste condiții, albumul nostru este dovada modului perfect de lucru, de colaborare și comunicare între autori, în ciuda faptului că ei reprezintă trei generații:

- **Vasile Lăcătuș** – promoția 1956 - inginer șef al șantierului naval între anii 1969-1993;
- **Valentin Popescu** – promoția 1973 - director tehnic al șantierului naval între anii 2002-2012;
- **Iuliana Dobrea-Brugge** – promoția 2001 (profil economic).

Partea de design și tipărirea au fost realizate de firma “Galleria Creative Shop” Galați. Reprezentanții ei, Tiberiu Ivan și Ana Beliu au avut idei extraordinare. Printre altele, ideea prezentării evenimentelor mai importante în istoria șantierului sub formă grafică (pag. 10-11), le aparține.

Prin grija dnei Nicoleta Ghica, jurist consult al șantierului, albumul a fost înregistrat în patrimoniul național al cărții (Biblioteca Națională) sub nr. **ISBN 978-973-0-27612-1**.

Cei către care se îndreaptă mulțumirile noastre pentru contribuții sunt menționați la sfârșitul albumului.

Nu în ultimul rând, deși nu am menționat în album, personal mulțumesc familiei care a suportat preț de câteva luni neparticiparea mea totală la viața cotidiană. Sufrageria am transformat-o într-un adevărat laborator de digitalizare foto și de creativitate. Unele idei, cum ar fi titlul, "O istorie ilustrată a Șantierului Naval" a venit din partea familiei.

La capitolul "Bibliografie" am inclus toate sursele care ne-au inspirat. Pe lângă caietele CCN, voi menționa cele mai răsfoite lucrări:

- *Pagini din istoria dezvoltării industriei României – partea 1, Capitolul 2 – Industria Navală din România*, ing. N. Mărgărint, ing. M. Paligora, Editura A.G.I.R., București, 2018
- *Icepronav Galați 25 de ani de activitate 1966-1991 istoric-prezentare-realizări*, ing. C. Alexandru, ing. L. Aburel, Editura Europlus, Galați, 2008

Trebuie să mai fac o precizare înainte de încheiere: membrii echipei au folosit în album termenul "coordonatori" în loc de "autori" (deși ei au fost, de fapt, autori) deoarece codul ISBN al Bibliotecii Naționale a fost obținut prin înregistrarea Șantierului Naval Damen Galați drept autor, plata codului efectuând-o șantierul.

În continuare, am ales câteva fotografii pe care le consider sugestive în completarea "poveștii", arătând atât persoanele din "culise" cât și unele aspecte de la întâlnirile CCN-urilor, respectiv de la inaugurarea expoziției. Fotografiiile făcute în timpul întâlnirilor colocviilor au fost puse la dispoziție de dna Silvia Panaite.

În final, sper că răsfoirea acestui album să aducă în memorie clipe minunate celor care au lucrat în șantier și, în egală măsură, să motiveze generațiile viitoare.

Valentin Popescu / octombrie, 2018 – Galați

NB: începând din luna ianuarie 2019, albumul poate fi vizionat digital pe site-ul șantierului: www.damen.com/companies/damenshipyardsGalati

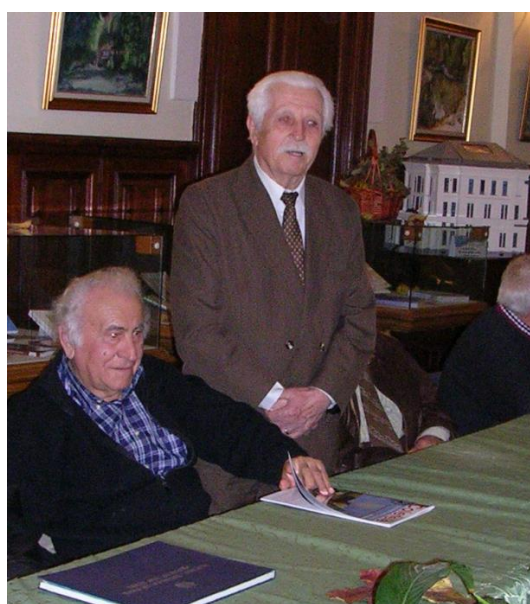
Câteva momente din timpul colocviilor

Ing. Ioan Călina

Ing. Constantin Drăgănescu

Ing. Lorand Fazecaș

Ing. Ovidiu Bejan

Ing. N. Mărgărint

Ing. Radu Moțoc

Ing. S. Panaite, ing. M. Negoită,
ing. L. Rugină, ing. V. Popescu

Ing. Doru Gaibăr

Ing. Olgața Gomboș

Ing. Dragomir Crețu

Ing. N. Mărgărint și dr. ing. J. S. Popovici

Vizită în șantier a unor participanți la CCN - 2014

Fotografie de grup a unor participanți la Colocviile Constructorilor de Nave - 2012

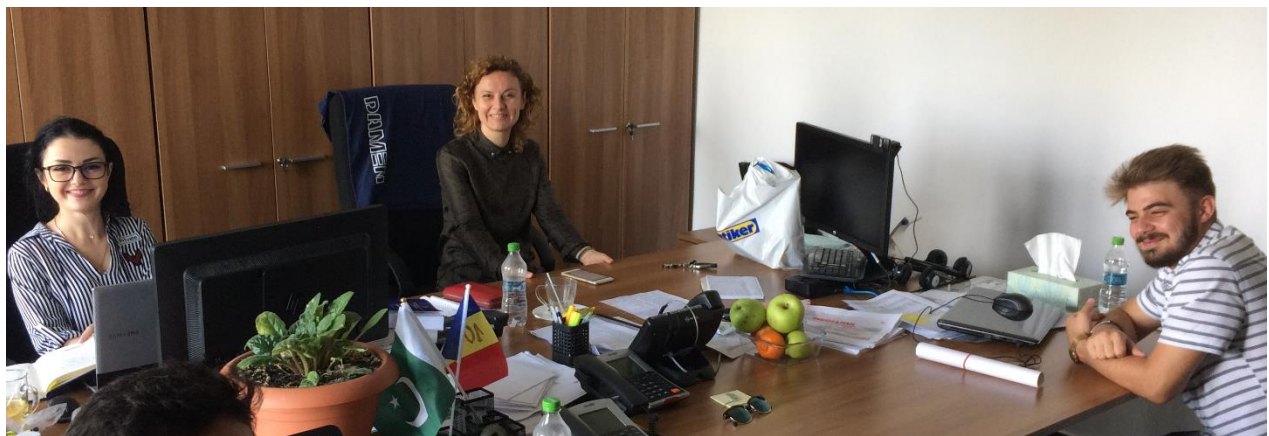
Câteva imagini legate de realizarea albumului și a expoziției

Corina Tuchilă
comunicator în cadrul
Șantierul Naval Damen Galați

Iuliana Dobrea-Brugge
Schelde Naval Shipbuilding - Olanda

Echipa expoziției – Alina Ghica, Iuliana Dobrea-Brugge, Răzvan Bălan
“copii” ai unor foști sau actualmente angajați ai șantierului:

Câteva pagini din "atlasul" inginerului Ilie Negrea

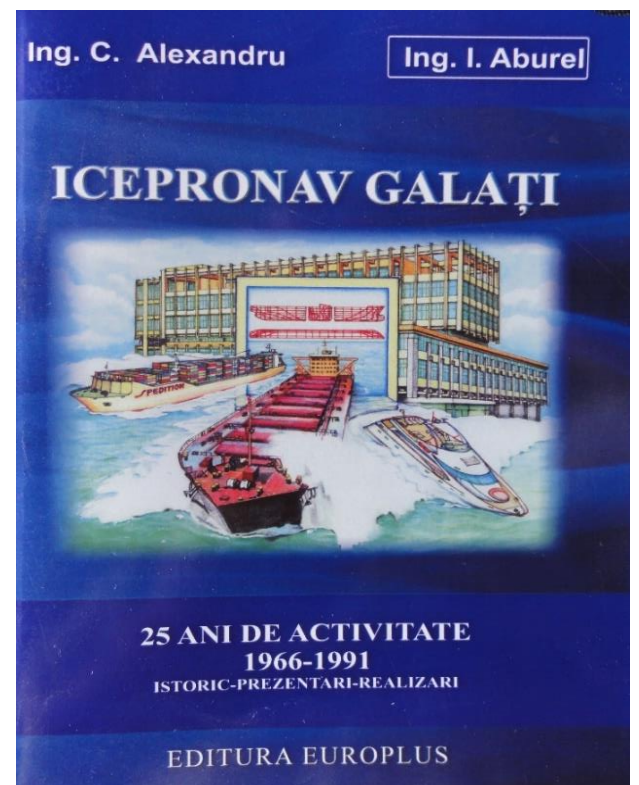
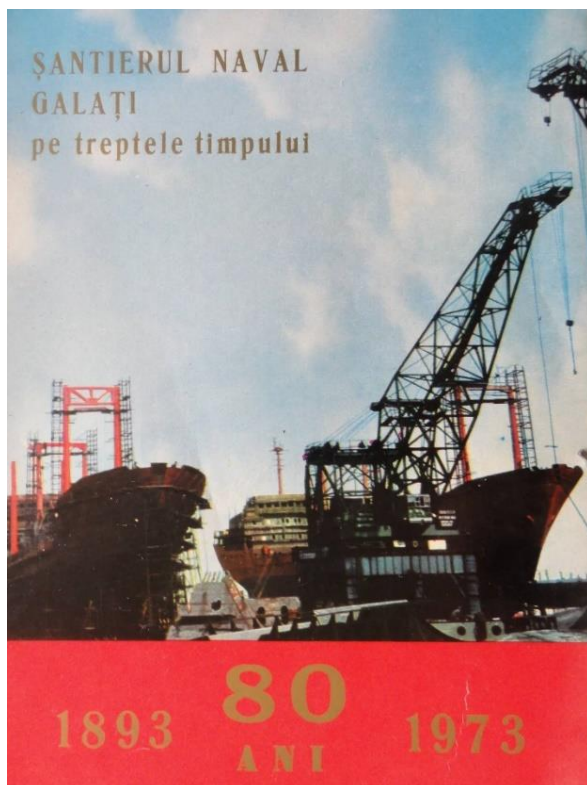
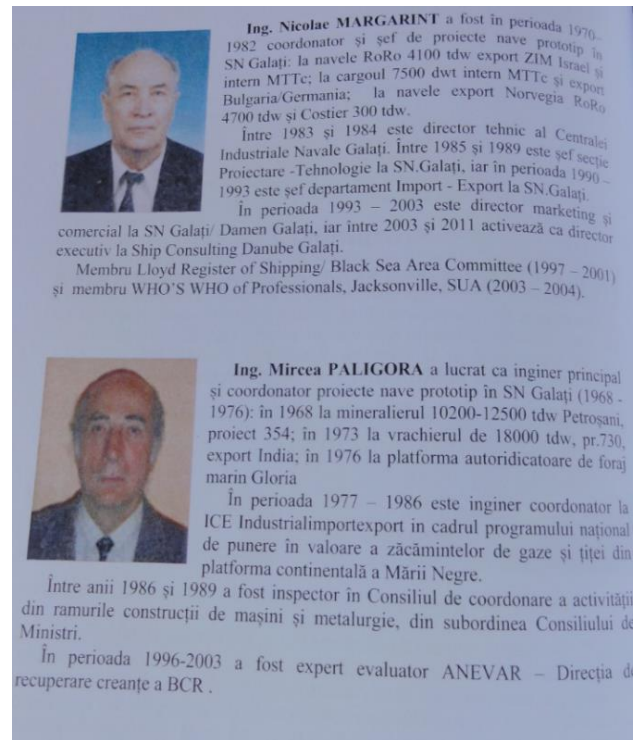

Pagini cu fotografii însoțite de explicații

Premiul de stat acordat pentru realizarea primului cargo "GALAȚI" de 4.500 tdw,
proiectat și executat complet la Galați

Selecție bibliografică

Digitalizarea "atlasului"/colecției
inginerului Ilie Negrea

"Biroul/Laboratorul" din sufragerie

Aspect din timpul prezentării albumului în cadrul CCN nr 68 din 06 septembrie 2018.
Dr. ing. J. S. Popovici prezintă invitatului nostru dl. Rino Brugge, director general al
Șantierului Naval Damen Galați, sinteza și misiunea colocviilor
(sala Senatului din Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați)

DI. Rino Brugge prezentând șantierul în cadrul CCN nr. 68 / 06 septembrie 2018

Subsemnatul prezentând "povestea" albumului în cadrul CCN nr. 68 / 06 septembrie 2018

Câteva aspecte de la inaugurarea expoziției aniversare

Fanfara și sosirea invitaților

Întâmpinarea prof. univ. L. Stoicescu, ing. V. Lăcătuș și dr. ing. J.S. Popovici

Mr. Jason Bronscheer, președinte al Consiliului de Administrație al Șantierului Naval Damen Galați, semnând în cartea de onoare a expoziției

Expoziția organizată în holul Universității "Dunărea de Jos" din Galați

Actorii Vlad Vasiliu și Vasile Dănăilă ai Teatrului Dramatic "Fani Tardini" din Galați, portretizându-i, într-un interviu imaginar, pe fondatorul șantierului, Gh. Fernic și pe ziaristul Burbea

Iuliana Dobrea-Brugge depănând “epopeea” expoziției

Prezentarea albumului la inaugurarea expoziției aniversare – 01 septembrie 2018

Strângeri de mână la final

Familia care m-a sprijinit: fiica, Cristina (medic) și nepoata, Alexandra

Vizitarea expoziției (21 septembrie 2018) de către o delegație a guvernului Australian și a clientului navei ASRV - Antarctic Supply Research Vessel (navă destinată operării la polul sud)